

POSUDEK

oponenta diplomové práce

Jméno a příjmení studenta: Martin Langhans

Název práce: Neplatnost v občanském právu

Jméno a příjmení oponenta: JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.

1. Formulace cílů, metodika zpracování práce a aktuálnost tématu:

Autor zvolil téma velmi aktuální, které jistě zasluhuje zvýšenou pozornost odborné veřejnosti, a to i s ohledem na rekodifikaci soukromého práva. Svou prací se dotkl hned několika velmi diskutovaných problémů souvisejících jak s platnou tak s novou právní úpravou neplatnosti. Autor v úvodu své práce jasně vymezuje její cíle s vědomím, že téma je široké s poměrně detailní judikaturou a v literatuře tuzemské i zahraniční oblíbené. Vlastní metody práce a přístupu nejsou sice v úvodu zřetelně naznačeny, nicméně v práci samé je nakonec uplatněna základní deskriptivně-analytická metoda, která je dostatečně argumentačně rozvíjena, aby nakonec autor dospěl k syntetizujícímu závěru obohaceném o poznatky ze současné judikatury. Oceňuji, že autor neváhal poukázat na konkrétní problémy této části občanského práva, jež na praktických případech rovněž vhodně demonstrovuje. Z hlediska zajímavě zvoleného tématu je škoda, že autor kromě komparace s ABGB a BGB neprovádí – byť jen stručně náznakem – srovnání s některou další kontinentální právní úpravou, zejména románského okruhu (Francie, Španělsko, Itálie, Belgie).

2. Logická struktura a členění diplomové práce:

Text (78 stran včetně úvodu a závěru) je celkově přehledně a jasně členěn, jeho struktura je logická, jednotlivé výklady na sebe souvisle navazují. I další vnitřní členění odpovídá klasickým doktrinárním přístupům, zejména je respektováno předepsané členění pro odborný text, tj. úvod do problematiky, shrnutí dosavadního stavu poznání a odborné diskuse nad problémem, stručný rozbor judikatury a další teoretická východiska, nakonec závěr a úvahy de lege ferenda. Práce je rozdělena do tří částí a řady podkapitol, kdy první část usiluje o základní charakteristiku institutů občanského práva, popisuje jeho účel, smysl, systematiku a funkci v právním řádu. S ohledem na celkové zaměření práce se zdá být tato téměř 25 stránková propedeutická partie naddimenzována, nicméně to nijak nesnižuje kvalitu a odborný přínos předloženého opusu, který hodnotím jako nadprůměrnou práci s autorským potenciálem. Druhá část je pak věnována institutu neplatnosti z pohledu platného OZ i přijatého NOZ. V jejím rámci třetí, čtvrtá a pátá podkapitola, rozsahem nejobsáhlejší, představují vlastní analýzu právní úpravy absolutní a relativní neplatnosti de lege lata s relevantními exkurzy do NOZ a úvahami de lege ferenda. Zvláště se pak autor velmi správně zabývá problematikou nicotných, resp. zdánlivých právních úkonů/jednání, jakož i otázkou tzv. kulhajících právních jednání. Část třetí je exkurzem do historie a komparací s historickou předlohou právní úpravy, tj. ABGB. I zde autor prokazuje hloubku svých znalostí a porozumění zahraniční právní úpravě.

3. Rozsah a úroveň použitých zdrojů a práce s nimi, bibliografické citace, poznámkový aparát:

Při zpracování tématu byl použitý dostatečný počet bibliografických pramenů, které autor správně uvádí a na konkrétních místech vždy cituje v souladu s citační normou. Poznámkový aparát je adekvátní. Výběr literatury a pramenná základna je reprezentativní a zahrnuje jak

tituly aktuální právní nauky tak publikace reflektující právní úpravu starší, jakož i odkazy na literaturu čistě historickou. Lze ocenit, že autor neváhá konfrontovat základní názory doktríny a odlišná stanoviska právních autorit v daném oboru, jakož i rozdílné postoje současné rozhodovací praxe, a neváhá připojit svůj relevantní komentář podpořený vhodně zvolenými argumenty.

4. Jazyková, stylistická úroveň a formální úprava diplomové práce

Jazyková i stylistická úroveň práce je výborná. V práci jsem neshledal žádných podstatných gramatických chyb ani stylistických nedostatků. S právní terminologií je v zásadě pracováno správně. K drobnému přehlédnutí, překlepům či absenci interpunkce došlo jen výjimečně.

5. Formulace vlastních závěrů (práce s judikaturou, úvahy de lege ferenda)

Práce předkládá řadu podnětných názorů a závěrů. Autor uchopil problematiku vcelku originálním způsobem a snaží se nabídnout i úvahy de lege ferenda. Pracuje s bohatou judikaturou, jejíž závěry komentuje, analyzuje a kriticky vyhodnocuje. Nevyhýbá se kritické evaluaci ani vyslovení vlastních hodnotících soudů, což je ocenitelné zejména při analýze příslušných ustanovení v NOZ (viz problematika adjektiva „zjevně“ v kontextu souladu a rozporu s dobrými mravy (str. 63). Za velmi správný rovněž považuji postřeh o upřesnění stávající úpravy ve věci právní relevance omylu způsobeném třetí osobou (str. 55). Za zajímavou považuji i teoretickou úvahu nad právní povahou a účinky dodatečného „vyjasnění projevu vůle“, jak je navržen v § 553 (2) NOZ, jakož i možností pouze zdánlivého dodatečného vyjasnění. Mohu se ztotožnit se závěrem o následku nedodržení písemné formy u právních jednání transferujících vlastnické právo (str. 66). Jisté názory a závěry by zasluhovaly patrně hlubší diskusi, ale to je již nad rámec této kvalifikační práce (koncepce neplatnosti v NOZ při rozporu s dobrými mravy a domnělá či skutečná potřeba další vnitřní diferenciací pomocí kvalifikátoru „zjevný“ atp.). Autor by se mohl u ústní obhajoby blíže vyjádřit k problematice:

- omyl jako důvod neplatnosti v NOZ
- kritérium zjevnosti jako objektivní a na první pohled seznatelné (frapantní) měřítko porušení dobrých mravů
- eventuální hrozba smazání rozdílu mezi právními jednáními *contra legem* a právními jednáními *contra bonos mores*

6. Odborná kvalita zpracování tématu diplomové práce

Práce je po odborné stránce na výborné, ba nadstandardní úrovni, a to jak z hlediska rozsahu, tak svou kvalitativní analýzou. Prokazuje autorovy vynikající znalosti vybrané hmotněprávní problematiky podpořené znalostmi související procesní problematiky i širší orientaci v oboru a neshledal jsem v ní žádné nedostatky. Práce tak splňuje požadavky kladené na kvalifikační práci tohoto stupně.

Závěr:

Předložená práce prokázala autorovu samostatnost při zpracovávání nelehkého tématu, jeho schopnost zorientovat se v zákonné úpravě, doktríně a příslušné judikatuře. Své dílčí poznámky a náměty jsem vyjádřil výše v posudku. Práci proto doporučuji k ústní obhajobě s hodnocením **výborně**.

Diplomovou práci hodnotím stupněm: výborně

Datum: 6. 9. 2012

Podpis oponenta diplomové práce
JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.

